

Một người tù

Tác Giả: Blog Nguoibuongio

Thứ Sáu, 12 Tháng 11 Năm 2010 05:59

Tôi nhớ mình đã bị nhốt trong vò nhôm ngỗng ở biệt thự, mình luôn say sưa đọc về những chiến sĩ cách mạng bị giam ở Hỏa Lò, Sơn La, Côn Đảo

, những anh hùng như Ngô Gia Tự, Nguyễn Văn Cội, Trần Phú... ở Hồ Chí Minh. Thật ra hồi mình bé thì bao cấp chưa có sách về các nhân vật này thôi. Lúc chút mới đọc

đọc Pa Pi Lon, thiên hạ say mê anh chàng Bô-m-ô-m, những mình cũng chưa thấy có gì hấp dẫn anh chàng này, bá tước Monte của Đuy Ma cũng không nhận thấy gì vì có lẽ thời kỳ của các nhân vật này khá xa lạ với Việt Nam, sau này có đi sưu tầm mới lòng đọc sách của Solzenitsyn như cuốn Tội đồ của Ngục, Một Ngày Trong Đồi của Ivan, hay cuốn Lửa Yêu Thương, Lửa Ngục Tù của Re Mac, cuốn Chuyện Kịch Năm 2000 của Bùi Ngọc Tấn. Mới nhớ tới viết đi đâu để cho mình những ám ảnh, những nhận thức. Những có lẽ đó vẫn của Phùng Quán viết theo lối kỳ của Tuân Nguyễn khi Nguyễn ở trong tù là ám ảnh như này

Những đi đâu may mắn này mới là quan trọng hơn cả: trong mười năm qua, mình đã sống gần những con người vô cùng phong phú và phức tạp, chết liú sống vàng ròng cho các nhà văn. Mình chưa đến với cuộc sống mới...

“... Anh ta vào trại trại mình khá lâu, bị trừng phạt vì tội gì, mình không rõ. Những thì báo anh ta phạm tội hình sự, những lại báo báo mớ tội chính trị. Những cả hai tội mình đều thấy khó tin. Anh ta không có dáng dấp của kẻ cướp bóc, sát nhân, và cũng không có phong cách của người làm chính trị. Bị đóng anh ta ngu ngốc, dốt dỏi khủng. Mình có cảm giác anh ta là một khúc củi

rồi u, do một trái nũ cũn tở một xó rờng nào vờ, trôi ngang qua trờ i, bở vờ rờng vào hàng rào cũa trờ i rờ i mỏc kỏt luôn ở đỏ. Nhìn anh ta, rỏt khỏ đoán tuờ i, cỏ thỏ ba mỏỏ i, mà cũng cỏ thỏ năm mỏỏ i. Gỏỏ rờng mỏt anh ta gỏy choỏt, rúm rỏ, tàn tở, nhỏ mỏt cũi bỏ cũi rỏch, lẫn lỏc ở cũc đờng rỏc. Ngỏỏ i anh ta cao lỏng khỏng, tay chỏn thỏng đờn đờn, đen chỏy, chỏ toỏn da, gỏn vờ i xỏỏ rờng.

Trờn ngỏỏ i, tở thỏ i mỏt mỏ giỏ rỏch thay cho quỏn áo. Lúck đờ u mừnh cũ tỏỏ rờng anh ta bở cũm vờ suỏt ngỏy ít khi thỏ y anh ta mỏ miỏ rờng dù là chỏ đờ nhỏ ch mếp cũỏ i. Thỏt ra anh ta chỏ là ngỏỏ i quỏ ít ở i. Gỏỏ ai trong trỏ i, cũ cũn bỏ quỏn giỏo ở n phỏ m nhỏn, anh ta đờ u cũi chào cũng kỏnh, nhỏ rờng khỏng chuyỏn trỏ vờ i bỏt cũ ai. Nhỏ rờng khỏng hiỏ u sao, ở con ngỏỏ i anh ta cỏ mỏt cũi gỏ đỏ làm mừnh đờ cũ bỏt chú ý, cũ muỏn làm quen... Nhỏ u ở n mừnh đờ nhỏ bỏt chuyỏn, nhỏ rờng anh ta nhìn mừnh vờ i ánh mỏt rỏt ở, rỏ i ở rờng trỏnh sau khi đỏ cũi chào cũng kỏnh. Hỏ u nhỏ tỏt cũ cũc trỏ i viờn, kỏ cũ nhỏ rờng tay hung đờ nhỏt, cũng đờ u thỏỏ rờng anh ta. Nhỏ rờng trỏ i viờn đờ cũ cũc gia đờnh tiỏp tở ngỏỏ i đờ dành cho anh ta viờn kỏo, miỏ rẻ bẻnh, ngỏỏ i cho đờ u thuỏ cũ. Ở trỏ i, anh ta cỏ mỏt đờ cũ quyỏn khỏng ai tranh đờ cũ cũc, và cũng khỏng ai muỏn tranh. Đỏ là khỏm liỏ m tở chỏt. Mỏ i ở n cỏ tở chỏt, giỏm thỏ trỏ i đờ u cho gỏỏ i “thỏng khỏng (tờn hỏ đờt cho anh ta) và giao cho viỏ cũ khỏm liỏ m. Vờ i bỏt cũ trỏ i viờn chỏt nỏo, kỏ cũ nhỏ rẻ trỏ i viờn đỏ tỏ rẻ đỏnh đờ p anh ta, anh ta đờ u khỏm liỏ m chu đỏo giỏ rẻ nhau. Anh ta nỏ u nỏỏ cũ lá rỏ rẻ, tở m rỏ a cho ngỏỏ i chỏt, kỏ cũ ghét trờn cũi cũ thỏ ở nhỏ ngỏt cũ rẻ queo, vờ i hai bỏn tay cũ a ngỏỏ i mỏ tở m rỏ a cho đờ a con nhỏ. Lúck tở m rỏ a, kỏ cũ, miỏ rẻ anh ta cũ mỏ p máy nỏi cũi gỏ đỏ khỏng ai nghe rỏ. Anh ta rỏt trong tởi áo mỏt mỏ u ở cũ cũc gỏy, chỏ i tỏc cho ngỏỏ i chỏt, nỏ u ngỏỏ i chỏt cũ tỏc. Anh ta chỏn bở áo quỏn lỏnh ở n nhỏt cũ a ngỏỏ i tở, mỏ cũ vỏo rỏ i nhỏ nhỏng nỏng xỏc đờt vỏo áo quan đờ cũ cũc đỏng bỏ rẻ gỏ tỏ p sỏ sỏi. Anh ta cũn nhỏ rẻ bở áo quỏn khỏc thỏnh cũi gỏi vỏng vỏn, đờt làm gỏỏ i cho ngỏỏ i chỏt. Nỏ u ngỏỏ i tở khỏng cũ áo xỏ rẻ gỏ, anh ta đờ o gỏt mỏt khỏc cũy làm gỏỏ i. Khi đỏ hoỏn tỏt nhỏ rẻ viỏ cũ trờn, anh ta quỏ xuỏ rẻ bẻn áo quan, cũi hỏn lỏn trỏn ngỏỏ i tở chỏt, và bỏt khỏc. Anh ta khỏc đỏu đờ n và thỏng thiỏt đờ n nỏ i mỏ i ngỏỏ i đờ u cũ cũc m giỏc ngỏỏ i nỏ m trong áo quan là anh em máy mỏ ruỏt thỏt cũ a anh ta. Vờ i bỏt cũ ngỏỏ i tở nỏo anh ta cũng khỏc nhỏ vỏ y. Mỏt ở n giỏm thỏ trỏ i gỏỏ i anh ta lỏn:

- Thỏng tở chỏt ở y là cũi gỏ vờ i mỏy mà mỏy khỏc nhỏ cha chỏt vỏ y?

Anh ta chỏ p tay khỏm nỏm thỏ a:

- Thỏ a cũn bỏ, tởi khỏc vỏ ở y mà. Ngỏỏ i chỏt mà khỏng cũ tiỏ rẻ khỏc tỏ rẻ tiỏ n thỏ vỏng hỏ n cũ ở n quỏn trong trỏ i. Cỏ thỏ nỏ tìm cũch làm hỏ i cũn bỏ. Lúck hỏ n cũn sỏ rẻ, cũn bỏ cũ thỏ trỏ rẻ trỏ hỏ n, nhỏ rẻ đỏy là vỏng hỏ n hỏ n, cũn bỏ muỏn xỏch cũ, cũng khỏng xỏch đờ cũ cũc.

Thờ ng khùng nói có lý. Giám thờ trờ i mờ c, cho nó muờ n khóc bao nhiêu thì khóc. Nhờ ng mình không tin là anh ta khóc vờ . Lúc khóc, cờ gờ ng mờ t vàng úa, nhả nhúm cờ a anh ta chan hòa nờ c mờ t. Cờ thân hình gờ y guờ c cờ a anh ta run rờ y. Mình có cờ m giác cờ cái mờ giờ rách khoác trên ngườ i anh ta cũng khóc... Trong tiờ ng khóc và nờ c mờ t cờ a anh ta chan chờ a mờ t niờ m thờ ng xót khôn tờ . Nghe anh ta khóc, cờ nhờ ng trờ i viên khét tiờ ng lờ lờ m, chai sờ n, “đờ u chà, đít thờ t, mờ t bù òong” cũng phờ i rờ m rờ m nờ c. Chờ có nờ i đau đờ n chân thờ t mờ i có khờ năng xuyên thờ ng vào trái tim ngườ i. Mình thờ ng nghĩ ngườ i rờ t nhiờ u vờ anh ta. Con ngườ i này là ai vờ y? Mờ t thờ ng khùng hay ngườ i có mờ i tờ tâm lờ n lao cờ a bờ c đờ i hiờ n?... Thờ rờ i, mờ t lờ n, mình và anh ta cùng đi lùa trâu xuờ ng con sông gờ n trờ i cho đờ m nờ c. Trờ i nóng nhờ đờ i lờ a. Bãi sông đờ y cát và sờ i bờ nóng rang bờ ng nhờ than đờ . Trên bãi sông mờ c đờ c mờ t cây mờ ng già gờ c sờ n sùi tán lá xác xờ trờ i mờ t mờ ng bóng râm bờ ng chiờ c chiờ u cá nhân xuờ ng cát và sờ i. Ngườ i lính gác ngườ i trên bờ sông đờ c đờ ng, ôm súng trú nờ ng đờ i mờ t lùm cây. Anh ta và mình phờ i ngườ i trú nờ ng đờ i gờ c cây mờ ng, canh đàn trâu ngờ p lờ n đờ i sông. Vì mờ ng bóng râm quá hờ p nên hai ngườ i gờ n sát lờ ng nhau. Anh ta bờ ng lên tiờ ng trờ c, hờ i mà đờ u không quay lờ i:

- Anh Tuân này – không rõ anh ta biờ t tên mình lúc nào – sờ ng đờ đây anh thềm cái gì nhờ t?

- Thềm đờ c đờ c sách – mình buờ t miờ ng trờ lờ i, và chờ t nghĩ, có lờ anh ta chờ a thờ y mờ t cuờ n sách bao giờ , có thờ anh ta cũng không biờ t đờ c biờ t viờ t cũng nên.

- Nờ u bây giờ có sách thì anh thích đờ c ai? – anh ta hờ i.

- Voltaire! – mờ t lờ n nờ a mình lờ i buờ t miờ ng. Và lờ i nghĩ: Nói vờ i anh ta vờ Voltaire thì cũng chờ ng khác gì nói vờ i gờ c cây mờ ng mà mình đang ngườ i đờ a lờ ng. Nhờ ng nhu cờ u đờ c chuyờ n trò bờ c bờ ch vờ i con ngườ i nó cũng lờ n nhờ nhu cờ u đờ c ăn, đờ c uờ ng... Nhiờ u lúc chờ ng cờ n biờ t có ai nghe mình, hiờ u mình hay không. Đó chính là tâm trờ ng cờ a anh công chờ c nát rờ u Marmeladov bờ t chờ t nói to lên nhờ ng đờ u tờ i hờ nung nờ u trong lòng vờ i nhờ ng ngườ i vờ vờ n trong mờ t quán rờ u tờ i tàn, mà Dostoievsky miờ u tờ trong Tờ i ác và trờ ng phờ t. Anh ta ngườ i bó gờ i, mờ t không rờ i mờ t sông loá nờ ng, hờ i lờ i:

- Trong các tác phờ m cờ a Voltaire, anh thích nhờ t tác phờ m nào?

Mình sờ ng sờ t nhìn anh ta, và tờ nhiên trong đờ u nờ y ra mờ t ý nghĩ kờ lờ : mờ t ngườ i nào khác

Một ngườ i tù

Tác Giả: Blog Ngoaibuongio

Thứ Sáu, 12 Tháng 11 Năm 2010 05:59

Đã ngườ i thay vào chổ anh ta... Mình lườ i liên tườ ng đờ n mườ t cườ u làm việ c cùng phòng hườ i còn Đồi phát thanh, tườ t nghiệ p đườ i hườ c hườ n hoi, đườ c tên nhườ c sĩ Chopin (Sôpanh) là Cho Pin.

Mình trườ lườ i anh ta:

- Tôi thích nhườ t là Candide.

- Anh có thích đườ c Candide ngay bây giườ không?

Không đườ i mình trườ lườ i, anh ta nói tiườ p:

- Không phườ i đườ c mà nghe... Tôi sườ đườ c cho anh nghe ngay bây giườ .

Rườ i anh ta cườ t giườ ng đườ u đườ u đườ c nguyên bườ n Candide. Anh đườ c chườ m rấ i, phát âm chuườ n và hay nhườ mườ y cha cườ ngườ i Pháp, thườ y đườ y mình ườ trườ ng Providence. Mình trườ trườ nhìn cái miườ ng rúm ró, răng vàng khề đườ y bườ a cườ a anh ta nhườ nhìn phép lườ . Còn anh ta, mườ t vườ n không rườ i dòng sông loá nườ ng, tườ ng chườ ng nhườ anh ta đang đườ c thiên truyườ n Candide nguyên bườ n đườ c chếp lên mườ t sông...

Anh đườ c đườ n câu cuườ i cùng thì kườ ng ườ trườ i cũng vang lên tườ ng hườ i, báo đườ n giườ lừa trâu vườ trườ i. Ngườ i lính gác trên bườ cao nói vườ ng xuườ ng: “Hai đườ a xuườ ng lừa trâu, nhanh lên!”.

- Chúng mình lừa trâu lên bườ đi! – anh nói.

Lườ i ra đườ n giườ a sông, mình hườ i anh ta:

Một ngọ i từ

Tác Giả: Blog Ngoiubuongio

Thứ Sáu, 12 Tháng 11 Năm 2010 05:59

- Anh là ai vậy?

Anh ta cäi lên läng mät con trâu, väa vung roi xua nhäng con trâu khác, träi läi:

- Tôi là cái thanh ngang trên cây thäp tä đäng đänh Chúa.

Räi anh ta täp:

- Đäng nói väi bät cä ai chuyän väa räi...

Giáp mät ngäi hnh canh, bä mät anh ta thay đäi hän – ngu ngä, đän đän nhä thäng ngäng. Cuối mùa đäng näm đäng, anh ta ngä bänh. Nghe các träi viên khäng nhau mình mäi biät.

Thäng chuyän gia khäm liäm e đätong. Thä là näu bän mình ngoäo, sä khäng cän đäc khäm liäm tä và chäng cä ai khäng täng tän vong hän... – nhäng ngäi từ nói, giäng buän.

Mình gäp giäm thä träi, xin đäc thăm anh ta.

Giäm thä häi:

- Träc kia anh cä quen biät gì thäng này khäng?

Mình nói:

Một người tù

Tác Giả: Blog Nguoibuongio

Thứ Sáu, 12 Tháng 11 Năm 2010 05:59

- Thưa cán bộ, không. Chúng tôi hay đi lừa trâu với nhau nên quen nhau thôi.

Giám thị đồng ý cho mình đi thăm, có lính đi kèm. Anh ta nắm cách ly trong gian lán dành cho người phạm tội. Anh ta nắm như dán người xuống sàn, hai hốc mắt sâu trũng, như mất nghi thức, chốc chốc lại lên cơn co giật...

Mình cúi xuống sát người anh ta, gọi hai ba lần, anh ta mới mở mắt, chăm chăm nhìn mình. Trên khoé môi rúm ró như thoáng một nét cười. Nhưng mắt mình tự nhiên trào ra rồi lẫn cả xuống mắt anh ta. Anh ta thè lưỡi liếm miệng giật nẩy mắt rồi trúng vành môi. Anh ta thều thào nói:

- Tuân lệnh, mình đi đây... Đưa bàn tay đây cho mình...

Anh ta nắm chặt bàn tay mình hồi lâu. Một tay anh ta rờ rờ mở gói rách khoác trên người, lấy ra một viên than củi, đập cùi mài tròn như viên phôi viêt. Với một sợi dây găng phi thừng, anh ta dùng viên than viêt vào lòng bàn tay mình một chỗ nhỏ. Chờ NHỔN.

Viêt xong, anh ta hoàn toàn kiết sộc, đánh rớt viên than, và lên cơn co giật.

Người lính canh đưa mình lên giám thị rồi với bàn tay có viêt chỗ Nhổn ngửa ra. Người lính canh người đứng đó là một ám hiêu.

Giám thị hỏi:

- Cái hình nguỵ chấp này có ý nghĩa gì? Anh mà không thành khẩn khai báo, tôi trừng phạt anh ngay lập tức vào biệt giam.

Mình nói:

- Thà a cán b, th t tình tôi không rõ. Anh ta ch nói: tôi v t ng c u m t đ o bùa đ xua đ u i b nh t t và tà khí.

Nghe ra cũng có lý, giám th tr i tha cho mình v lán...

Trong s bao nhiêu nhân v t tù đã đ c n i ti ng nh ti u thuy t hóa, ng i b n tù c a Tuân Nguy n ch là h t b i bay qua so v i nh ng tác ph m đ s đ đ i y, m y ai bi t đ n nhà th Tuân Nguy n và m y ai bi t h n v ng i b n tù bí n c a ông. Ng i ta n t ng cách ông già c a Solzennitsyn đ u r ng h t tóc, nhai bánh m b ng i hay già Đô c a Bùi Ng c T n ch t v t v ng đầu đó trên ph ph ng Hà N i khi m n h n tù..mình cũng n t ng nh ng nhân v t y.

Nh ng hình nh ng i tù x u xí, nghèo kh đ c nguyên b n Candide b ng ti ng Pháp khi n mình luôn b ám nh trong đ u, Tuân Nguy n c Phùng Quán đ u v thiên thu, giá nh các c y còn s ng mình cũng c t công đ i tìm h i ng i mà các c nói y là ai.

Tình c hôm n đ c cho t p h i ký c a Đ c Cha Phao Lô Lê Đ c Tr ng m i láng máng bi t r ng đó là cha Chính Vinh c a nhà th i n Hà N i, vì can t i không cho chính quy n trang trí tr c c a nhà th , cha Chính Vinh b k t án 3 năm tù, nh ng đi tù mãi ch th y v , t m h i bi t tích, h n 40 năm sau nh b n tù ch đ n, ng i thân m i bi t n i cha Chinh Vinh ch t đ chuy n thi hài ngài v .

Sau này c t công đ i h i m t vài v cao tu i n a, m i càng kh ng đ nh chính xác là Cha Chính Vinh. Đúng nh i Tuân Nguy n nói, đây là ch t li u vàng ròng cho các nhà văn. Tuân Nguy n thì m t r i, li u ai ti p n i c nguy n c a ông đ khai thác nh ng ch t li u quý báu nh th này không.